

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner (przewodniczący)

SSN Iwona Koper

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa K. M.

przeciwko G. W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 2 czerwca 2016 r.,

zażalenia pozwanego

na wyrok Sądu Okręgowego w R.

z dnia 4 lutego 2016 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i pozostawia Sądowi Okręgowemu
w R. rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Powód K. M. wniósł o zasądzenie od pozwanego G. W. kwoty 21 038,16 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot oraz dat wskazanych w pozwie. Wskazał, że na podstawie umowy z dnia 5 lutego 2013 r. wykonał na zlecenie pozwanego transport i montaż ekspozytorów reklamowych we wskazanych sklepach na terytorium kraju i że dochodzona pozwem kwota obejmuje należności z usługi wykonane w okresie od sierpnia do października 2013 r., na które powód wystawił faktury nr 64/102013 i nr 66/102013. Faktury te z oryginałami kart drogowych doręczone zostały pracownikowi pozwanego, uprawnionego do odbioru - w jego imieniu – faktur. Powód do pozwu załączył umowę z dnia 5 lutego 2013 r., faktury z kartami drogowymi oraz wezwanie do zapłaty, które skierował wcześniej do pozwanego.

Sąd Rejonowy w R. w dniu 30 października 2014 r. wydał nakaz zapłaty przeciwko pozwanemu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wnosząc o oddalenie powództwa zarzucił, że powód nie udowodnił, że spełnił swoje świadczenie zgodnie z umową. Wniósł także o przeprowadzenie dowodów z dokumentów oraz z przesłuchania świadków wskazanych w sprzeciwie.

Sąd Rejonowy w R. oddalił wnioski dowodowe powoda zgłoszone przezeń na rozprawie w dniu 17 lutego 2015 r. uznając, że w świetle art. 207 § 6 k.p.c. były one spóźnione i że powód nie uprawdopodobnił, iż nie zgłosił ich w pozwie bez swej winy. Sąd przyjął także, że uwzględnienie tych wniosków spowodowałoby zwłokę w rozpoznaniu sprawy. Po przesłuchaniu 4 spośród 5 świadków zgłoszonych przez pozwanego oraz stron Sąd oddalił powództwo wyrokiem z dnia 17 lutego 2015 r. Przyjął, że powód nie wywiązał się ze spoczywającego na nim (art. 6 k.c.) ciężaru dowodu, gdyż nie udowodnił zasadności swojego żądania. Przedstawione przezeń i przeprowadzone przez Sąd dowody były z tego punktu widzenia niewystarczające, gdyż nie wykazywały należytego wykonania przez powoda umowy z dnia 5 lutego 2013 r.

Powód wniósł apelację od wyroku z dnia 17 lutego 2015 r. Zarzucił naruszenie art. 6 k.c. oraz art. 6 § 1, art. 233 i art. 207 § 6 k.p.c.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy w R. uznał, że pominięcie przez Sąd pierwszej instancji dowodów powołanych przez powoda na rozprawie w dniu 17 lutego 2015 r. nastąpiło z naruszeniem art. 207 § 6 k.p.c. Przyjął, że naruszenie to spowodowało, iż Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, w związku z czym za zasadne uznał – na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. – uchylenie zaskarżonego wyroku z dnia 17 lutego 2015 r. oraz przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Sąd Okręgowy wskazał, że nie było możliwe merytoryczne rozpoznanie sprawy przez instancję odwoławczą bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, obejmującego dowody zawnioskowane przez powoda, a pominięte wcześniej przez Sąd pierwszej instancji, oraz bez ponownej kompleksowej oceny dowodów dotychczas przeprowadzonych w sprawie w kontekście całokształtu materiału dowodowego.

Wyrokiem z dnia 4 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy uchylił wyrok Sądu Rejonowego z dnia 17 lutego 2015 r. i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Zażalenie na wyrok z dnia 4 lutego 2016 r. wniósł pozwany. Zaskarżając ten wyrok w całości zarzucił naruszenie art. 386 § 4, art. 162, art. 380, art. 207 § 6, art. 3 w zw. z art. 6 § 1 w zw. z art. 207 § 6 oraz art. 217 § 3 w zw. z art. 207 w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Badając – w ramach rozpoznawania zażalenia, o którym mowa w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. – czy wystąpiła przesłanka uchylenia zaskarżonego wyroku polegająca na nierozpoznaniu istoty sprawy przez Sąd pierwszej instancji (art. 386 § 4 k.p.c.) – Sąd Najwyższy ogranicza się do oceny, czy zaistniała w sprawie sytuacja procesowa należy do kategorii sytuacji polegających na nierozpoznaniu istoty sprawy, nie wnika zaś w merytoryczne podłoże sprawy i w trafność oceny przez Sąd drugiej instancji zarzutów naruszenia prawa procesowego lub materialnego podniesionych w apelacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia

28 listopada 2012 r., III CZ 77/12, OSNC 2013, Nr 4, poz. 54; z dnia 10 stycznia 2013 r., IV CZ 166/12, niepubl.; z dnia 5 lipca 2013 r., IV CZ 65/13, niepubl.; z dnia 5 marca 2015 r., V CZ 126/14, niepubl.). W związku z tym jakiegokolwiek zarzuty w zażaleniu odnoszące się nie do przesłanki określonej w art. 386 § 4 k.p.c., lecz do meritum sprawy lub oceny przez Sąd drugiej instancji zarzutów apelacyjnych nie mogą odnieść skutku.

Do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wtedy, gdy Sąd pierwszej instancji zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, błędnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna unicestwiająca roszczenie albo przesłanka wykluczająca jego skuteczne dochodzenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1936 r., C 1839/36, Zb. Orz. 1936, poz. 315, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2015 r., V CZ 126/14, niepubl.). Przykładem jest oddalenie powództwa z powodu błędnego przyjęcia, że dochodzone roszczenie jest przedawnione (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2012 r., IV CZ 156/12, niepubl.).

Sytuacja, w której Sąd drugiej instancji stwierdza, że Sąd pierwszej instancji pominął twierdzenia faktyczne lub dowody na ich poparcie z naruszeniem art. 207 § 6 lub art. 217 § 2 k.p.c., sama przez się nie oznacza, że w pierwszej instancji doszło do nierozpoznania istoty sprawy.

Pominięcie twierdzeń faktycznych lub dowodów powoduje, że roszczenie jest oceniane na podstawie ustaleń faktycznych dokonywanych po dowodowej lub – w pewnym zakresie bezdowodowej – weryfikacji materiału procesowego obejmującego tylko te twierdzenia faktyczne i dowody, które nie zostały pominięte. O tym, czy może wówczas dojść do nierozpoznania istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c., decyduje to, jakie twierdzenia faktyczne lub dowody zostały pominięte.

Jeśli będą to twierdzenia faktyczne lub dowody dotyczące istnienia roszczenia względnie jego wysokości, błędne ich pominięcie przez Sąd pierwszej instancji w żadnym razie nie może doprowadzić do wniosku, że nie rozpoznał on istoty sprawy.

Odmienne rzecz się może przedstawiać jedynie w wypadku, gdy pominięte twierdzenia faktyczne lub dowody odnosiły się do przesłanki materialnoprawnej unicestwiającej roszczenie. Wskutek wadliwego pominięcia twierdzeń faktycznych lub dowodów może dojść do nierozpoznania istoty sprawy, przykładowo wówczas, gdy doprowadziło to Sąd pierwszej instancji do nieprawidłowego – w ocenie Sądu drugiej instancji – uznania, że dochodzone roszczenie uległo przedawnieniu. W takim jednak wypadku Sąd drugiej instancji, aby mógł dojść do takiej konkluzji, musi sam uwzględnić te pominięte twierdzenia faktyczne lub przeprowadzić pominięte dowody, aby ustalić, czy w istocie w pierwszej instancji doszło do uchybienia w tym zakresie.

W niniejszej sprawie Sąd drugiej instancji uznał, że Sąd pierwszej instancji błędnie zastosował art. 207 § 6 k.p.c. i pominął dowody zgłoszone przez powoda mające wykazać prawdziwość jego twierdzeń faktycznych co do wykonania przezeń świadczenia zgodnie z umową z dnia 5 lutego 2013 r. Zakwalifikowanie tej sytuacji do kategorii nierozpoznania istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. nie jest prawidłowe. Chodzi bowiem o dowody dotyczące okoliczności faktycznych istotnych dla oceny istnienia roszczenia powoda. Sąd drugiej instancji, stwierdziwszy, że Sąd pierwszej instancji bezzasadnie pominął dowody zgłoszone przez powoda przed Sądem pierwszej instancji, powinien był te dowody przeprowadzić i uwzględnić ich wyniki przy dokonywaniu własnych ustaleń faktycznych, a potem na ich podstawie ocenić zasadność roszczenia powoda.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

kc

aj

